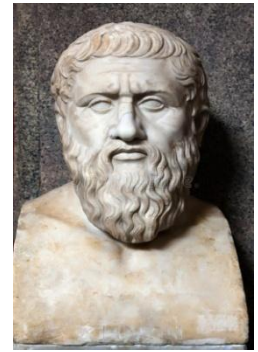

4^ο ΠΕΚΕΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΡΕΥΜΑΤΑ & ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΙ.
ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ

ΠΛΑΤΩΝ

Μαρία Ανδριτσοπούλου, M.Ed., Ph.D.,
Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου ΠΕ06

Η εκπαιδευτική θεωρία του Πλάτωνα

Εικόνα: https://astrolabio1.blogspot.com/2016/10/blog-post_16.html

Ζακ-Λουί Νταβινι - Ο Θάνατος του Σωκράτη - <https://www.metmuseum.org/collection/the-collection-online/search/436105>

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Ο **Πλάτων** (427-347π.Χ.) υπήρξε γιος του **Αρίστωνα** & της **Περικτιόνης**, με καταγωγή από εύπορη αριστοκρατική αθηναϊκή οικογένεια. Είχε πάρει μουσική και γυμναστική αγωγή και είχε πολύ καλές μαθηματικές γνώσεις.
- ▶ Μαθητής του **Σωκράτη** (469/470–399 π.Χ.) από 20 ετών μέχρι τον θάνατό του, δέχτηκε μεγάλη επίδραση από την **εννοιολογία** του.
  - ▶ 396 π.Χ. κατέφυγε στα **Μέγαρα**, κοντά στον συμμαθητή του **Ευκλείδη** και άλλους Σωκρατικούς.
  - ▶ Ταξίδεψε στην **Αίγυπτο** και στην **Κυρήνη**, όπου σχετίστηκε με τον μαθηματικό **Θεόδωρο** (εικασία) /
  - ▶ Ταξίδεψε στη **Σικελία** και στην **Κάτω Ιταλία**, όπου γνώρισε τη **θεωρία των αριθμών και τις δοξασίες των Πυθαγορείων για τη ψυχή**, και επηρεάστηκε αποφασιστικά από τη φιλοσοφική σκέψη τους (κυρίως από το φιλόσοφο, μαθηματικό, πολιτικό και μηχανικό, **Αρχύτα**).
  - ▶ Εκεί, επίσης, ήρθε σε επαφή με την **ελεατική θεωρία** του **Παρμενίδη** περί του σταθερού και αναλλοίωτου Είναι.
  - ▶ Ισχυρή επίδραση στη σκέψη του Πλάτωνα άσκησαν η θεωρία της γενικής ροής του **Ηρακλείτου** (μετέπειτα έγινε η βάση της θεωρίας του για την αντίληψη του αισθητού κόσμου) και οι **Ορφικοί**.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- ▶ Είχε έκδηλο ενδιαφέρον για την πολιτική κι αναζητούσε πολιτικούς για την εφαρμογή των πολιτικών του ιδεωδών.
- ▶ Μετέβη στις Συρακούσες τρεις (3) φορές.
- ❖ Την **1^η φορά** συνήψε σχέσεις με τον βασιλιά των Συρακουσών, τον Διονύσιο Α' που διαταράχτηκαν και εκδιώχθηκε για συνωμοσία (λόγω της φιλίας του με το Δίωνα). Οδηγήθηκε προς πώληση σε σκλαβοπάζαρο στην Αίγινα, αλλά ο φίλος του **Αννίκερις** από την Κυρήνη εξαγόρασε την ελευθερία του. Επιστρέφοντας στην Αθήνα ίδρυσε τη φιλοσοφική σχολή του, την **Ακαδημία** (περ.387 π.Χ.).
- ❖ Τη **2^η φορά** (366 π.Χ.) προσκαλέστηκε από το Διονύσιο Β' με την προτροπή του Δίωνα, ως σύμβουλος αλλά επήλθε ρήξη. Ο Δίων εξορίστηκε κι Ο Πλάτων έμεινε στην αυλή ως αιχμάλωτος (μέχρι το 365π.Χ.).
- ❖ Την **3^η φορά** (362 π.Χ.) επέστρεψε για να ξαναφύγει ένα χρόνο μετά λόγω προστριβών.
- ❖ Με την επιστροφή στην Αθήνα επιδόθηκε στη συγγραφή φιλοσοφικών έργων και τη διδασχή στη σχολή του, την Ακαδημία Πλάτωνος, που υπήρξε το πρώτο πανεπιστήμιο και λειτούργησε για 1000 χρόνια (μέχρι 529μ.Χ.), προάγοντας την επιστημονική σκέψη. / Δάσκαλος του **Αριστοτέλη** (384-322 π.Χ.)

Έγραψε 36 έργα διαλογικά
(Εκτός από την Απολογία»
Οι διάλογοί του φέρουν το
όνομα κάποιου από τα
διαλεγόμενα πρόσωπα, π.χ. "Τίμαιος",
"Γοργίας", "Πρωταγόρας" κ.λπ.

Λίγοι μόνο διάλογοι φέρουν
τίτλο από το περιεχόμενό τους.

- ▶ το "Συμπόσιο",
- ▶ η "Πολιτεία" και
- ▶ οι "Νόμοι"
- ▶ ο "Σοφιστής"
- ▶ ο "Πολιτικός"
- ▶ η "Έπινομίς"

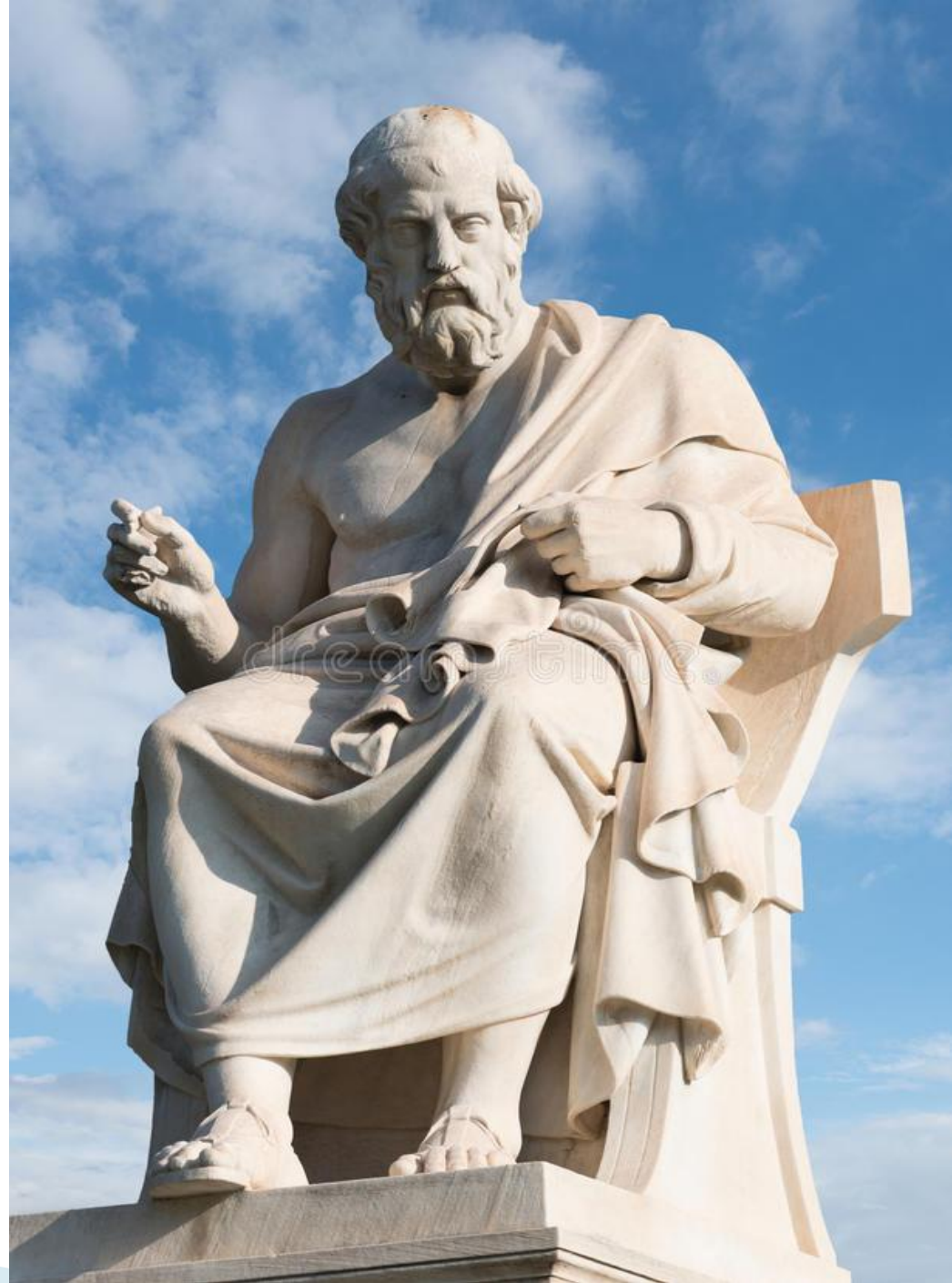
Φέρουν τίτλο από το
περιεχόμενό τους.

Σε όλους τους διαλόγους
τη συζήτηση διευθύνει ο
Σωκράτης.

Τα έργα του επηρέασαν
Όλους τους μετέπειτα
φιλόσοφους και Επιστήμονες

Εικόνα:

<http://www.athenssculptures.com/2014/06/plato.html>

ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ

Οι θλιβερές συνέπειες του Πελοποννησιακού πολέμου: (αποδυνάμωση της Αθήνας και υποταγή στους Σπαρτιάτες, / κατάλυση της δημοκρατίας και άνοδος της τυραννίδας, / διχασμός των ελληνικών πόλεων και διαίρεση του Ελληνισμού) επηρέασαν βαθύτατα τον Πλάτωνα.

Απογοητεύεται από:

- την πολιτική αστάθεια & την κοινωνική κατάσταση της εποχής
- Την έκλυση ηθών & τη διαφθορά της πόλης γενικότερα
- Την απουσία θρησκευτικής ευσέβειας (οι θεοί δεχόταν κριτική από την κωμωδία)
- την καταδίκη του Σωκράτη-αποτέλεσμα της επικράτησης των δημαγωγών στην Αθήνα.
- το δημοκρατικό πολίτευμα (κυριαρχία ατομικού συμφέροντος /ισοπέδωση των πάντων, δημαγωγία, άκρατη ελευθερία του πλήθους που σκοτώνει, εξορίζει, μοιράζει περιουσίες)

Στρέφεται στην τυραννία, αλλά σύντομα τη θεωρεί «κακίστη».

Η απογοήτευση τον ωθεί στην ανάπτυξη ιδεών σχετικά με:

- ❖ α) τη δίκαιη οργάνωση της πολιτείας (με έμφαση στη σωτηρία της πόλης και όχι στο ατομικό συμφέρον) και β) την κατάκτηση του αγαθού δια μέσου της υγιούς και ορθής εκπαίδευσης.

Ο ΠΛΑΤΩΝ ΚΑΙ Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ

Την εποχή εκείνη οι **σοφιστές** είχαν έντονη παρουσία.

Χρησιμοποιούσαν τη ρητορική ως διδακτικό μέσο, που διαστρεβλώνει την πραγματικότητα. Έκαναν επίδειξη διαλέξεων - μέθοδος **επιδεικτική**.

Δίδασκαν επ` αμοιβή, η γνώση μετατρεπόταν σε εμπόρευμα και γινόταν πλέον επιφανειακή.

Ο λόγος τους ήταν εριστικός / διχαστικός.

Έθεταν τη Διαλεκτική στην υπηρεσία του ατόμου. Υπήρξαν εισηγητές του **απόλυτου υποκειμενισμού** σε σχέση με το **σύνολο**. Το άτομο ερμηνεύει το «είναι» όχι αντικειμενικά, έτσι μιλάμε για το «**φαίνεσθαι**»

Ως εκπαιδευτικό τους στόχο έθεταν την **απολυτοποίηση / προβολή του ατόμου** που συνέβαλε:

- ▶ στη δημιουργία δημαγωγών,
- ▶ στη χειραγώγηση και στην εκτροπή των νέων,
- ▶ στην απομάκρυνσή τους από την αλήθεια και την αυτογνωσία,
- ▶ στην εξυπηρέτηση των φιλοδοξιών φίλαυτων ατόμων που υπολόγιζαν το ατομικό συμφέρον

Εικόνα: https://www.diadrastika.com/2012/03/blog-post_1120-3.html

Η Θεωρία «Περί Ιδεών» του Πλάτωνα

Παιδεία = καθοριστικός μηχανισμός διαμόρφωσης της ψυχής.

Η **ψυχή** προσατενίζει τις **Ιδέες** (την αλήθεια, τη δικαιοσύνη, το καλό), σε μια προκοσμική περίοδο της ύπαρξής της (πριν ακόμα εγκατασταθεί στο ανθρώπινο σώμα).

Ιδέες = **είδη** / αιώνια αρχέτυπα των αισθητών / υλικών πραγμάτων («ουσίαν», «ουσίαν αίδιον», «όντως ουσίαν», «παντελώς όν» και «όντως όν») – αμετάβλητες, ακίνητες, αυθύπαρκτες, άφθαρτες, υπερβατικές οντότητες, αδέσμευτες από κάθε σωματικότητα, έμφυτες σε κάθε άνθρωπο
Γίνονται **αντιληπτές μόνο με τη λογική και όχι με τις αισθήσεις**.
Τα αισθητά αντικείμενα θεωρούνται κατώτερα, υλικά και φθαρτά είδωλα / απεικάσματα των ιδεών, οι οποίες τα μορφοποιούν.

Η ψυχή είναι **αιώνια και δε γηράσκει**. Σε μια ορισμένη περίοδο δεν ανανεώνει την επικοινωνία της με τις Ιδέες που γνωρίζει (νόμος Αδράστειας), γεμίζει με λήθη και κακία, πέφτει στη γη και με κάποιο τρόπο εμφυτεύεται κατά περίπτωση σε διάφορες κατηγορίες ανθρώπων. Εξ αιτίας και της συνύπαρξής της με το σώμα **χάνει τη θεϊκή της ιδιότητα και υπόκειται σε μεταβολές**.
Επιθυμεί όμως διακαώς την κάθαρσή της και την επιστροφή της από τον κόσμο των απάτηλων παραστάσεων στην καθαρή γνώση
= **η έννοια της φιλοσοφίας του Πλάτωνα**.

ΠΛΑΤΩΝΙΚΗ ΟΝΤΟΛΟΓΙΑ / ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ

- Ο Πλάτων συσχέτισε το ζήτημα της παιδείας με αυτό της **ανακάλυψης της «καθαρής αλήθειας» και της στροφής της ψυχής προς το νοητό κόσμο των Ιδεών.**
- Η **γνώση / η μάθηση είναι έμφυτη**, διότι συντελείται κατά την ανάμνηση των ιδεών που γνώρισε η ψυχή μας στην προχρονική ζωή της. Η μνήμη αφυπνίζεται στη θέα των πραγμάτων = των φαινομένων της ροής, που μοιάζουν ή διαφέρουν από το αιώνιο αρχέτυπό τους = τις άλλοτε γνωστές της υπερκόσμιες μορφές, όταν μια σειρά από εντυπώσεις των αισθήσεων προκάλεσαν τη σύγκριση, το συσχετισμό ή το συμπερασμό. Επομένως η ψυχή με την κατάλληλη βοήθεια/ερεθισμό μπορεί να ενθυμηθεί τις αιώνιες εκείνες ιδέες και να οδηγηθεί στην αληθινή γνώση.

Ιδέα του Αγαθού (Το «επέκεινα της ουσίας του είναι» / το «μέγιστον μάθημα» / ο «ήλιος του νοητού»),

- η ύψιστη ηθική αρχή, υπερβατική και ταυτισμένη με το θείο
- βρίσκεται στην κορυφή της πυραμίδας της γνώσης

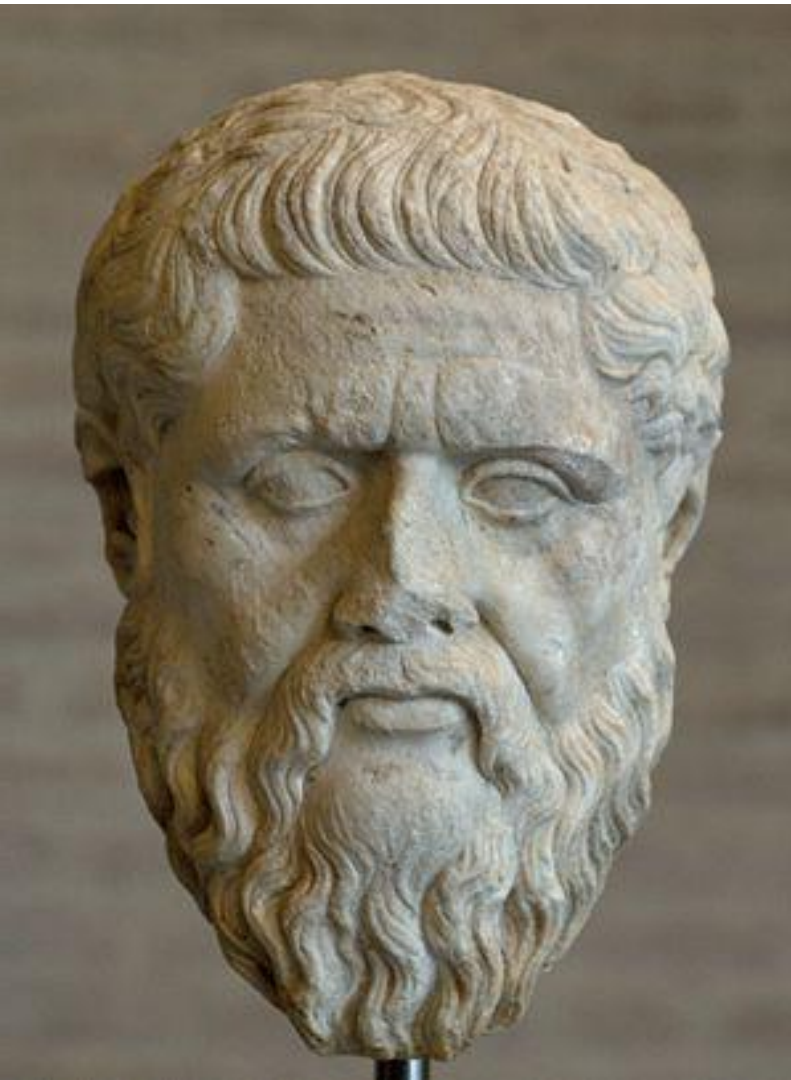
Ανώτατος σκοπός της πλατωνικής παιδείας = η θέαση του Αγαθού / η στροφή του ανθρώπου σε αυτό για να ατενίσει / αποκτήσει την απόλυτη αλήθεια και να φτάσει την τελειότητα.

► Εικόνα www.taxheaven.gr

ΠΛΑΤΩΝΙΚΗ ΟΝΤΟΛΟΓΙΑ / ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ

Η πλατωνική φιλοσοφία είναι **δυϊστική** =
Η μεταφυσική δυαρχία του
νοητού – οντολογικά πραγματικού
και του **αισθητού** – υπάρχοντος.

Πλάτων:

- Θεμελιωτής του **Ιδεαλισμού**
(σε αντίθεση με την υλιστική και
πραγματιστική θέση των σοφιστών)
- Θεμελιωτής του **Ορθολογισμού**:
(Πρέπει να κάνουμε χρήση της λογικής
μας & όχι των αισθήσεών μας για να
ανακαλύψουμε την ουσία των
πραγμάτων).

Η ιδανική πολιτεία του Πλάτωνα
τοποθετείται σε έναν νοητικό κόσμο, τον
κόσμο των ιδεών και της απόλυτης νόησης
που χαρακτηρίζεται από σταθερότητα και
αλήθεια. («θείκό» πρότυπο που ανήκει στην
σφαίρα των αιώνιων και αληθινών όντων).

ΠΛΑΤΩΝΙΚΗ ΟΝΤΟΛΟΓΙΑ/ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ

Η ψυχή επιτυγχάνει την πορεία **από τον σκιώδη κόσμο των** ορώμενων (αισθητών=εικόνες / ορατά)= (ατελής και κινούμενος) στον **κόσμο των νοούμενων** που είναι ο κόσμος της «ουσίας», της αλήθειας των πραγμάτων άρα και της ακριβούς γνώσης, της **ενόρασης του Αγαθού** (αλληγορία του σπηλαίου στο Ζ' Βιβλίο της Πολιτείας) διανύοντας **τέσσερις (4) βαθμίδες γνώσης**:

- ▶ η «**εικασία**» (αναφέρεται στα απεικάσματα και στις σκιές των ομοιωμάτων των αντικειμένων - η γνώση που στηρίζεται στα δεδομένα των αισθήσεων)
- ▶ Η «**πίστις**» (η γνώση των συγκεκριμένων ως προς την αίσθηση αντικειμένων κι όχι της σιάς τους/η εμπιστοσύνη στην άμεση αισθησιακή αντίληψη)

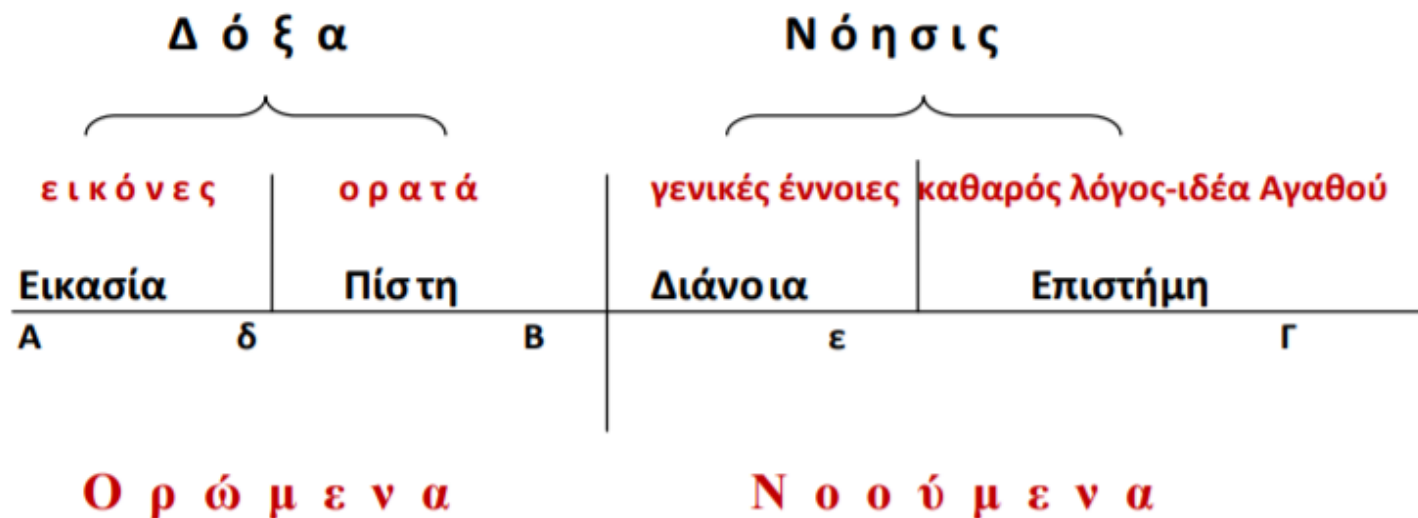
▶ «**Εικασία**» + «**Πίστις**» = «**δόξα**» (το στάδιο ανάμεσα στην άγνοια = μη όν και στη νόηση = όν).

- ▶ Η «**διάνοια**» (η γνώση περνάει στο νοητό κόσμο αλλά δεν έχει ακόμα απαλλαγεί από τον ορατό π.χ. μαθηματικά).
- ▶ Η «**νόησις**» (ο καθαρός λόγος που στηρίζεται στη **Διαλεκτική**= η υψηλότερη βαθμίδα της φιλοσοφικής εκπαίδευσης - έξω από υποθέσεις / αναφέρεται σε νοητά είδη.

▶ «**Διάνοια**» + «**Νόησις**» = «**Επιστήμη**»

Σχηματική παράσταση

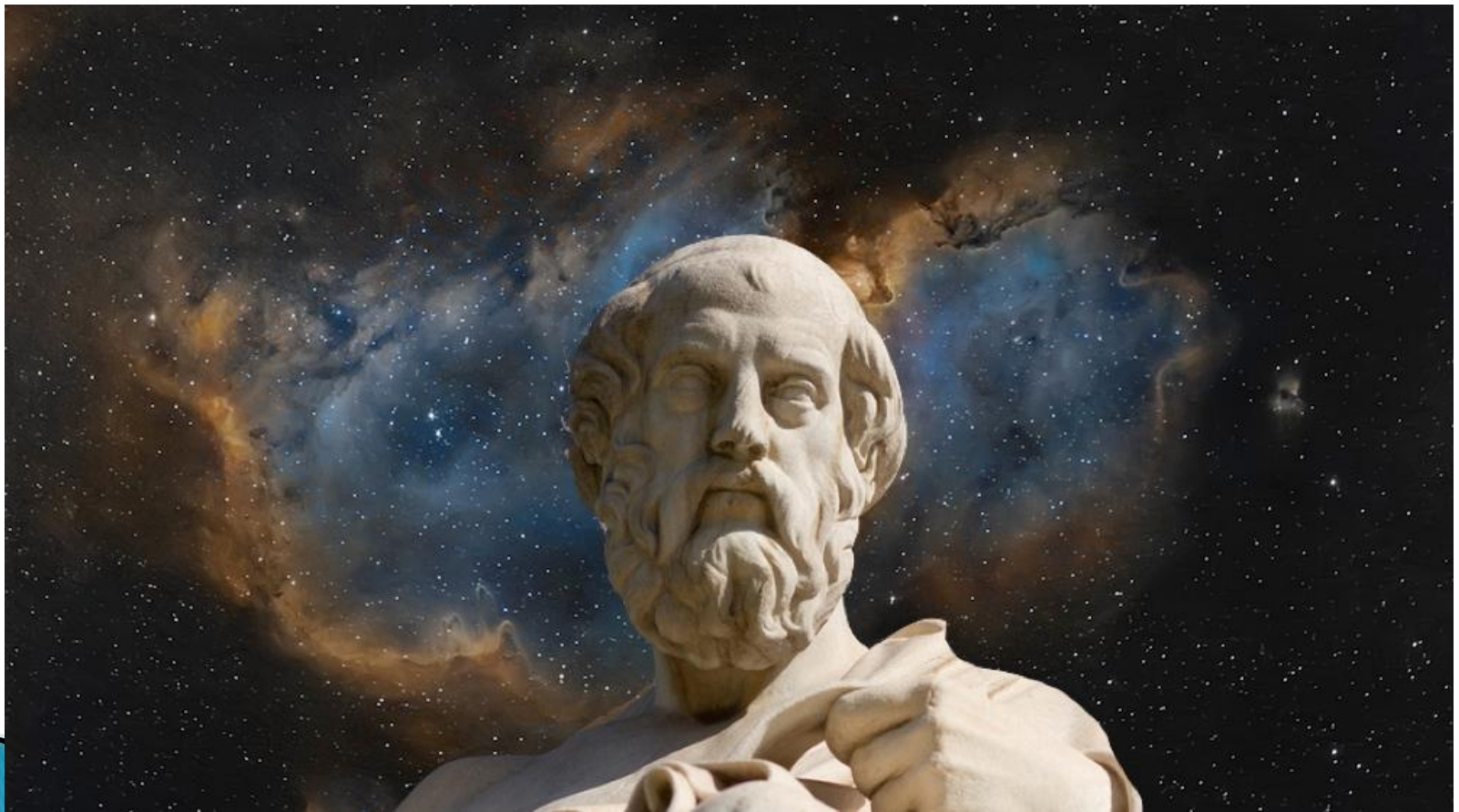

Εικόνα: http://5lyk-petrou.p.att.sch.gr/mourti/plato_theory.pdf

- ▶ Οι αισθήσεις οδηγούν απλά στο σχηματισμό «γνώμης» (δοξασίας) και όχι στη «γνώση», ενώ μόνο οι Ιδέες είναι αληθινές και έμφυτες, αν και δυσδιάκριτες λόγω της ένωσης της αθάνατης ψυχής με το θνητό σώμα.
- ▶ Η διδασκαλία δεν γίνεται «από έξω προς τα μέσα», με τη λήψη πληροφοριών και ερεθισμάτων από το περιβάλλον, αλλά είναι η επαναφορά στη μνήμη της προϋπάρχουσας γνώσης, δηλ. μια διδασκαλία «από μέσα προς τα έξω», όπως η διδακτική μέθοδος της σωκρατικής μαιευτικής, που εφάρμοσε ο Πλάτων και στην Ακαδημία και τα γραπτά του έργα.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ ΣΤΗΝ «ΠΟΛΙΤΕΙΑ»

Το έργο της ώριμης ηλικίας του Πλάτωνα στο οποίο κυρίως διατυπώνονται οι προβληματισμοί του περί πολιτικής, δικαιοσύνης, ηθικής και παιδείας

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ ΣΤΗΝ «ΠΟΛΙΤΕΙΑ»

Ο Πλάτωνας υπέλαβε την παιδεία σαν θεμελιώδη λειτουργία της πολιτείας, την πολιτεία θεώρησε σαν θεμελιώδη πραγμάτωση της ψυχής.

Δέχεται ο Πλάτωνας τριπτή υπόσταση της ψυχής, με μέρη της;

- ▶ το «**λογιστικόν**» – κύριο χαρακτηριστικό η **σοφία**
- ▶ το «**θυμοειδές**» – κύριο χαρακτηριστικό η **ανδρεία**
- ▶ το «**βουλευτικόν**»/ «**επιθυμητικόν**» – έδρα των ενστίκτων, ορμών, επιθυμιών / εκφράζει ανάγκες του ανθρώπου, με χαρακτηριστικό τη **σωφροσύνη**

(Η **δικαιοσύνη**, η συνύπαρξη / το ηθικό επιστέγασμα των αρετών: της σοφίας, της ανδρείας, και της σωφροσύνης, διασφαλίζει στην ισορροπία/αρμονία του συνόλου-ορίζεται ως ο άξονας της **ισορροπίας** στην ηθική & πολιτική)

Σε αντιστοιχία με τη διαίρεση της ψυχής φρονεί ότι πρέπει να πραγματοποιείται η αγωγή αλλά και να διαρθρώνεται η πολιτεία, που συντίθεται από τρεις (3) **κοινωνικές τάξεις**:

1. Τους **δημιουργούς** (βιοτέχνες και γεωργούς / σε αντιστοιχία με το «**βουλευτικό**») – είναι πλασμένοι από ευτελή σίδηρο και χαλκό.
2. Τους **φύλακες-επίκουρους** (στρατιωτικοί σε αντιστοιχία με το «**θυμοειδές**») – έχουν σύσταση από ασήμι
3. τους **φύλακες-άρχοντες** (φιλόσοφοι-κυβερνήτες της πολιτείας σε αντιστοιχία με το «**λογιστικόν**» της ψυχής)-έχουν στη σύσταση από χρυσάφι

Πιστεύει ότι οι άνθρωποι γεννιούνται με μια φυσική προδιάθεση, με μια καθορισμένη ποιότητα.

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΙ

- ▶ **Τελευταία στην ιεραρχία τάξη** της πολιτείας / Με την εργασία της συντηρεί τις άλλες τάξεις, ικανοποιώντας όλες τις υλικές ανάγκες / **Δεν έχουν συμμετοχή στην πολιτική ζωή** λόγω ταπεινότητας. / **Απαγορεύεται να έχουν ιδιοκτησία.** / **Δεν διαθέτουν τα φυσικά προσόντα**, ώστε να προχωρήσουν στα επόμενα στάδια εκπαίδευσης. / Λαμβάνουν **στοιχειώδη εκπαίδευση** (ανάγνωση, γραφή, αριθμηση)- βασικές γνώσεις απαραίτητες στο εμπόριο & τις τέχνες.

ΦΥΛΑΚΕΣ

Εντεταλμένη τάξη να **προστατεύει το κοινωνικό σύνολο** από εξωτερικούς εχθρούς κι από εσωτερικές συγκρούσεις. /

Από την προνομιακή αυτή τάξη των πολεμιστών **αναδεικνύονται οι ανώτατοι άρχοντες=φιλόσοφοι** της πολιτείας (μετά από επίπεδα εκπαίδευσης όσοι ξεχωρίσουν για την φιλοσοφική τους παιδεία / τις στρατιωτικές τους ικανότητες & φτάσουν σε ανώτατα επίπεδα νόησης).

Αρετές: Ανδρεία = Σωφροσύνη/Φιλομάθεια/Αφιλοχρηματία/Ευσέβεια

ΑΡΧΟΝΤΕΣ

Λόγω της **φυσικής τους προδιάθεσης** και της **άσκησής τους στον ορθό λόγο** γίνονται οι «της αλήθειας φιλοθεάμονες» και **αξιώνονται να ατενίσουν την υπέρτατη ιδέα «το αγαθόν»**, αποκτώντας ηθικές αρχές

Καθίστανται **ικανοί** να υπηρετήσουν το υψηλότερο **ιδανικό της δικαιοσύνης** = τη μέγιστη κοινωνική αρετή. Η εφαρμογή της οδηγεί στο τέλειο κράτος, την «ιδανική» πολιτεία. /Οι άρχοντες (ως φιλόσοφοι) έχουν την ικανότητα να λαμβάνουν τις σωστές αποφάσεις για τη **διασφάλιση του κοινού γενικού συμφέροντος.**

Δεν κατέχουν προσωπική περιουσία.

Απλό σχεδιάγραμμα των σχέσεων ανάμεσα στα τρία μέρη του ανθρώπινου σώματος και της ανθρώπινης κοινωνίας:

▶ Σώμα	Ψυχή	Αρετή	Πολιτεία
▶ Κεφάλι	Λογιστικόν (Λογική)	Σοφία	Κυβερνήτης
▶ Στήθος	Θυμοειδές (Θέληση)	Ανδρεία	Φύλακας
▶ Υπογάστριο	Βουλευτικόν (Επιθυμία)	Σωφροσύνη (Μέτρο)	Δημιουργός (Έμπορος/Βιοτέχνης)
- ▶ **Σοφία+ Ανδρεία+ Σωφροσύνη= Δικαιοσύνη (Ισορροπία/Αρμονία)**

▶ Βλ. <http://www.ekivolos.gr/Apospasmata%20gia%20provlhmata%20Platwnikh%20Filosofias.htm>

:Εικόνα: <https://terrapapers.com/sokratis-platonas-i-outopia/>

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ

Μαθήματα

Μουσική, παρέχει πνευματική καλλιέργεια. Στοιχεία της μουσικής είναι ο λόγος, η αρμονία και ο ρυθμός. Περιλαμβάνει:

→ Τη Λογοτεχνία (Εξαιρείται η Μυθολογία & η Ποίηση που εμπνέεται από αυτή)

→ τη Δωρική & Φρυγική Μουσική (ηρωική, αποσκοπεί στο ανδροπρεπές ήθος και στη βελτίωση του φρονήματος των πολεμιστών). - Αποδοκιμάζονται η μουσική της Λυδίας και της Ιωνίας (θηλυπρεπής, παθητική ή μελαγχολική μουσική). Σημαντικά μουσικά όργανα = η λύρα και η κιθάρα - Απορρίπτονται όλα τα πολυφωνικά και πολύχορδα.

Γυμναστική αγωγή για εκγύμναση / διαμόρφωση του σώματος, απόκτηση φυσικής δύναμης και ενδυνάμωση του βουλευτικού. Μεταβάλλεται σε πολεμική άσκηση.

Ο Πλάτων εκτιμά πολύ την εκπαιδευτική τους σημασία, καθώς η επίδρασή τους στο χαρακτήρα του φύλακα/φιλόσοφου είναι μεγάλη, τρέποντάς τον προς τη «σωφροσύνη» και την «ανδρεία».

Μαθηματικές επιστήμες (Από 20 - 30 χρονών - Διάρκεια 10 έτη) - υπόδειγμα ακρίβειας και εγκυρότητας / απαραίτητη γνώση για την κατανόηση της ουσίας / αναγκαίο προστάδιο για τη μύηση στην αληθινή φιλοσοφία

→ **Αριθμητική** = οδηγεί από το αισθητό / το εμπειρικό (τον κόσμο του Γίγνεσθαι) προς τη νόηση για την απόκτηση της αληθινής γνώσης (τον κόσμο του Είναι)

→ **Γεωμετρία** = Αποκτάται ως ανάμνηση από τον κόσμο των Μορφών ή με καθαρή σκέψη. Τα γεωμετρικά σχήματα βοηθούν το νου να συλλάβει το αιώνιο και αναλλοίωτο.

→ **Στερεομετρία** = εξετάζει τον κόσμο των στερεών στην ακινησία

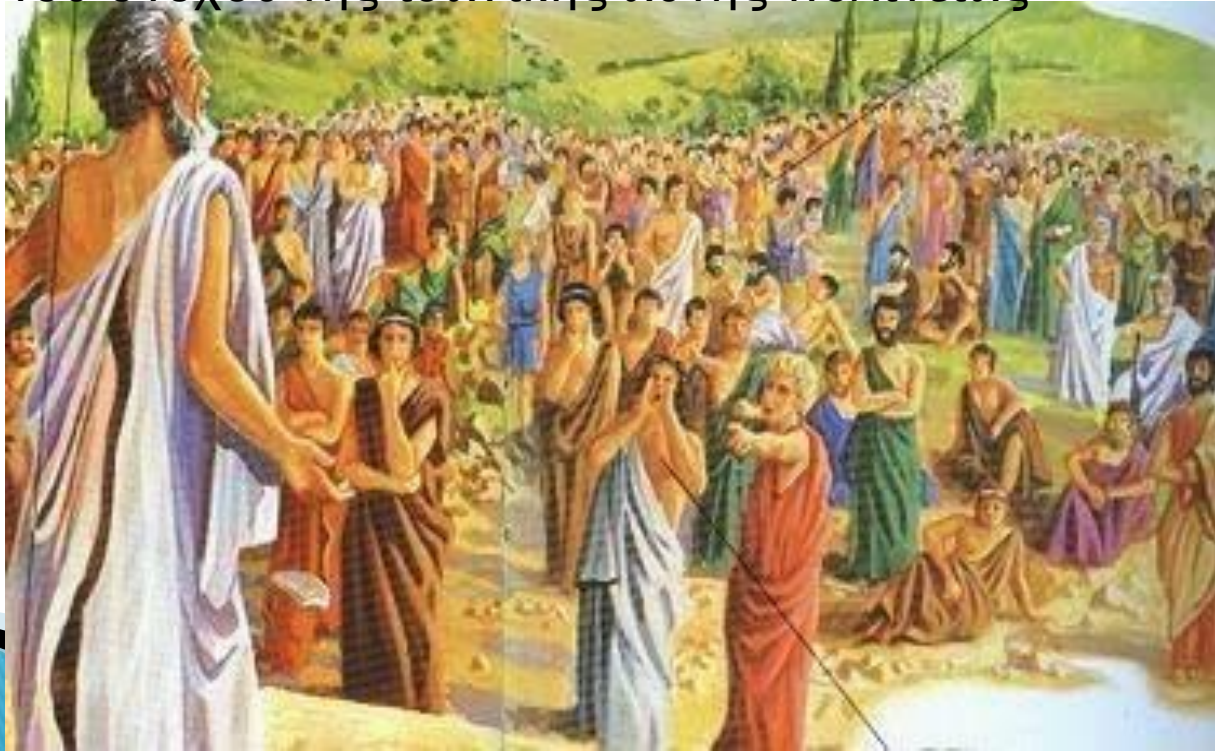
→ **Αστρονομία** = ερμηνεία της κίνησης των πλανητών.

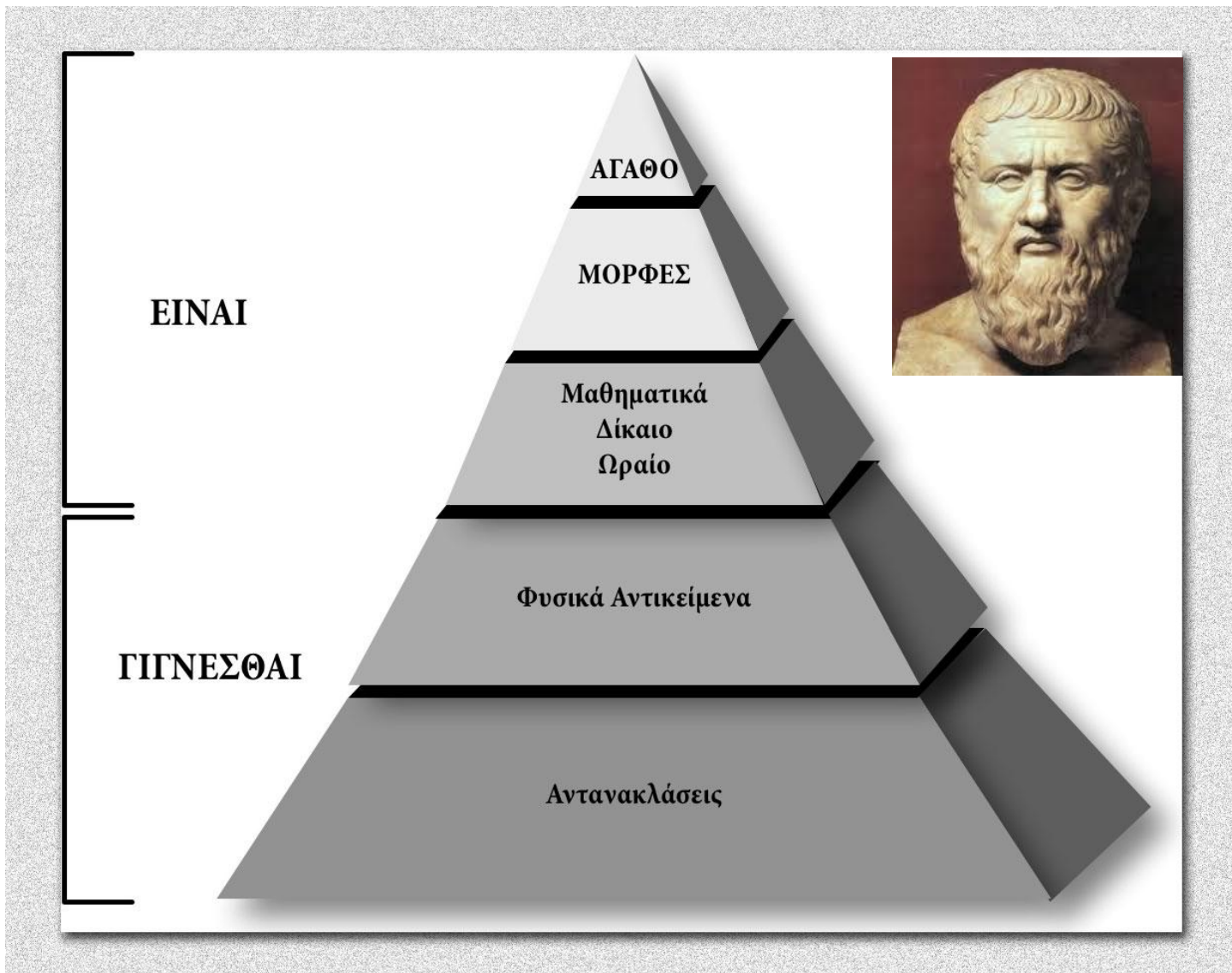
→ **Αρμονική** = αναζητά αριθμούς μέσα στις συμφωνίες που ακούονται

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ

Διαλεκτική (Ανώτατο στάδιο της φιλοσοφικής εκπαίδευσης, κατάλληλο για τον βασιλιά - φιλόσοφο - τον άνθρωπο που βρέθηκε στην υψηλότερη βαθμίδα της ιεραρχίας στα 50 του χρόνια και θα ασχοληθεί με την άσκηση των κυβερνητικών αξιωμάτων (Από 20 - 50 ετών). // Διδακτική μέθοδος (διάλογος σε μορφή ερωτήσεων - απαντήσεων) μέσω της οποίας μπορεί να προσεγγίσει και να γνωρίσει κανείς τις ιδέες = τα πραγματικά όντα. Την εφάρμοσε στη διδασκαλία του στην Ακαδημία και στα γραπτά του έργα. «**Η οι φιλόσοφοι να βασιλεύουν στις πόλεις ή οι βασιλείς γνήσια να φιλοσοφούν**» = Απαιτήση του Πλάτωνα για μια γνήσια φιλοσοφική εκπ/ση προς επίτευξη του στόχου της ιδανικής αυτής πολιτείας

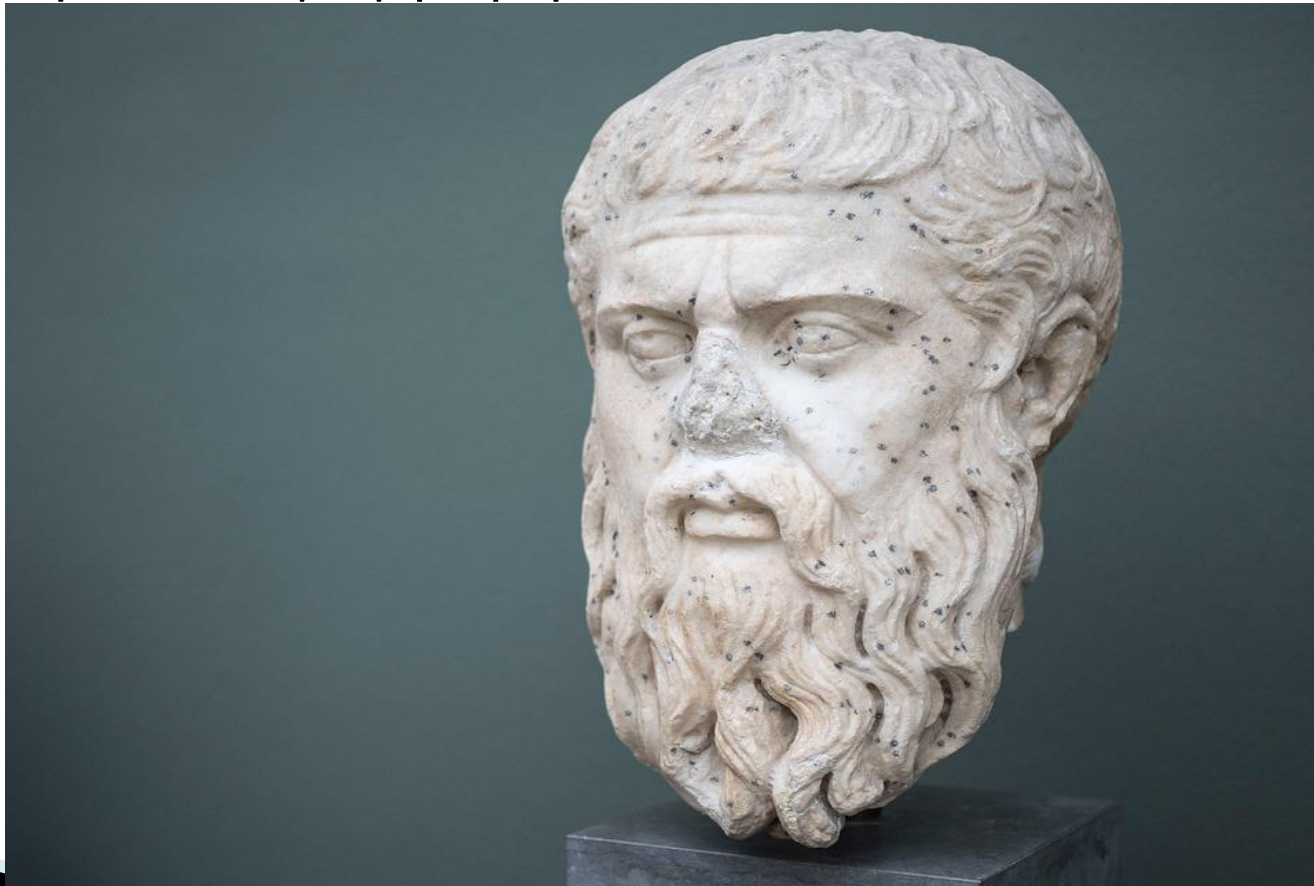

Εικόνα: http://3euk114.blogspot.com/2017/10/blog-post_3.html

ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ ΣΤΟΥΣ «ΝΟΜΟΥΣ»

Στο έβδομο βιβλίο (Ζ') των «Νόμων» ο Πλάτων εξέφρασε τις παιδαγωγικές του αντιλήψεις και τις διδακτικές του θεωρίες εξετάζοντας την αγωγή από τη γέννηση του ανθρώπου ως την ενηλικίωσή του. Η αγωγή αφορά τα παιδιά όλων των πολιτών.

ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ ΣΤΟΥΣ «ΝΟΜΟΥΣ»

▶ Η αγωγή από 1-3 ετών. (Νόμοι, Ζ' Βιβλίο, 788a - 793a)

Τα παιδιά φροντίζουν οι παιδαγωγοί= οι τροφοί (δούλες με την ευθύνη της επίβλεψης). Σημασία για την ανάπτυξη του βρέφους έχει η αγωγή του σώματος (Εθισμός στη μέση διάθεση- όχι στην τρυφηλότητα / όχι στην υπερβολική σκληραγωγή=ύπαρξη μέτρου).

▶ Η αγωγή από 3-6 ετών (Νόμοι, Ζ' Βιβλίο, 793e - 794c)

Τα παιδιά και των δύο φύλων αυτής της ηλικίας συνεκπαιδεύονται στα ιερά της πόλης. / Καθοριστικό ρόλο για την διαπαιδαγώγηση των παιδιών διαδραματίζει η ψυχαγωγία. / Ακούνε μύθους & μαθαίνουν μέσα από το παιχνίδι, ενώ παράλληλα μυούνται στις ηθικές και κοινωνικές αξίες. / Η διαπαιδαγώγηση γίνεται από τις τροφούς που επιβλέπονται από τις «νομοφύλακες» (ελεύθερες γυναίκες) / Οι ποινές σε εκτροπές συμπεριφοράς των παιδιών=λογικές, δίκαιες (ούτε σκληρές ούτε ατιμωτικές).

▶ Η αγωγή από 6-10 ετών (Νόμοι, Ζ' Βιβλίο, 794d - 797b).

Χωριστή εκπαίδευση για αγόρια και κορίτσια - μαθήματα περίπου τα ίδια.

Μαθήματα= Γυμναστική (αθλήματα πολεμικού χαρακτήρα) + χορός -

Η διδασκαλία του χορικού άσματος συντελεί στην ηθικοπλαστική μόρφωση των νέων & αρμονία των κινήσεων.

ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ

ΣΤΟΥΣ «ΝΟΜΟΥΣ»

- ▶ **Η αγωγή από 10-13 ετών.** (Νόμοι, Ζ' Βιβλίο, 809e-811a)

Στην ηλικία αυτή αρχίζει η εγκύκλια παιδεία.

Μαθήματα = ανάγνωση και γραφή, στοιχεία αριθμητικής, στερεομετρίας και αστρονομίας & διδασκαλία κατ' επιλογή ποιημάτων και αποσπασμάτων από πεζά κείμενα, κατάλληλων παιδαγωγικά, από τον «γραμματιστήν».

- ▶ **Η αγωγή από 13-16 ετών.** (Νόμοι, Ζ' Βιβλίο, 812e-813c)

Μαθήματα = Μουσική. Οι επίλεκτοι μαθητές/-τριες διδάσκονται λύρα και κιθάρα από τον «κιθαριστήν» & γυμναστικές ασκήσεις: τοξοβολία, ρίψεις όπλων, στρατοπεδεύσεις, το αγώνισμα του ίππου και άλλα αγωνίσματα

- ▶ **Η αγωγή από 16-18 ετών.** (Νόμοι, Ζ' Βιβλίο, 817e)

Εισαγωγή των νέων στις επιστήμες (στην αριθμητική, γεωμετρία και αστρονομία). Λαμβάνουν γνώσεις για τον πόλεμο, την οικιακή οικονομία και την κρατική διοίκηση. Ενασχόληση με το κυνήγι = πολεμική προάσκηση.

- ▶ **Η αγωγή από 18-20 ετών.** (Νόμοι, Ζ' Βιβλίο, 832a)

Στρατιωτική εκπαίδευση (συνίσταται από πολεμικές ασκήσεις) - ασκήσεις σώματος, ιππασία, ρίψη βελών, σπλομαχία. Συνεχίζεται η σπουδή της Αριθμητικής, Γεωμετρίας και Αστρονομίας σε ανώτατο επίπεδο. Όσοι δεν ανταπεξέρχονται ακολουθούν το επάγγελμα που ταιριάζει με την κλίση τους.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ

- Η **αγωγή του παιδιού πρέπει να αρχίζει από τη γέννησή του**, (η πρώτη ηλικία είναι πολύ σημαντική για την ανάπτυξη της προσωπικότητας του ατόμου). Οι αρχές και ο τρόπος διαπαιδαγώγησης των νηπίων του πλατωνικού εκπαιδευτικού συστήματος έχει κοινά με τα σύγχρονα.
- Η εκπαίδευση πρέπει να είναι:
  - ❑ **Δημόσια και δωρεάν**. // **Δεν θα πρέπει να ασκείται από τους γονείς**. Η αγωγή ασκείται υποχρεωτικά και συστηματικά από την πολιτεία = πολιτική αγωγή (*Νόμοι 804 d*)
  - ❑ **Κοινή για άνδρες και γυναίκες** (ύπαρξη ισότητας των δύο φύλων σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης) - (*Νόμοι 804 de*).
  - ❑ Να δίνει έμφαση στην έννοια του **μέτρου**, της **αρμονίας** και της **ισορροπίας** για την καλλιέργεια του ήθους του ατόμου (Η αταξία, η αμετρία και η ασυδοσία φθείρουν τη ψυχή και το σώμα). (*Πολιτεία 564a*).

Στην «**Πολιτεία**» η εκπ/ση προσφέρεται στις δυο ανώτερες τάξεις έχει κάποιο ταξικό χαρακτήρα // ενώ στους «**Νόμους**» η παιδεία παρέχεται σε όλους τους ελεύθερους πολίτες (όχι στους δούλους).

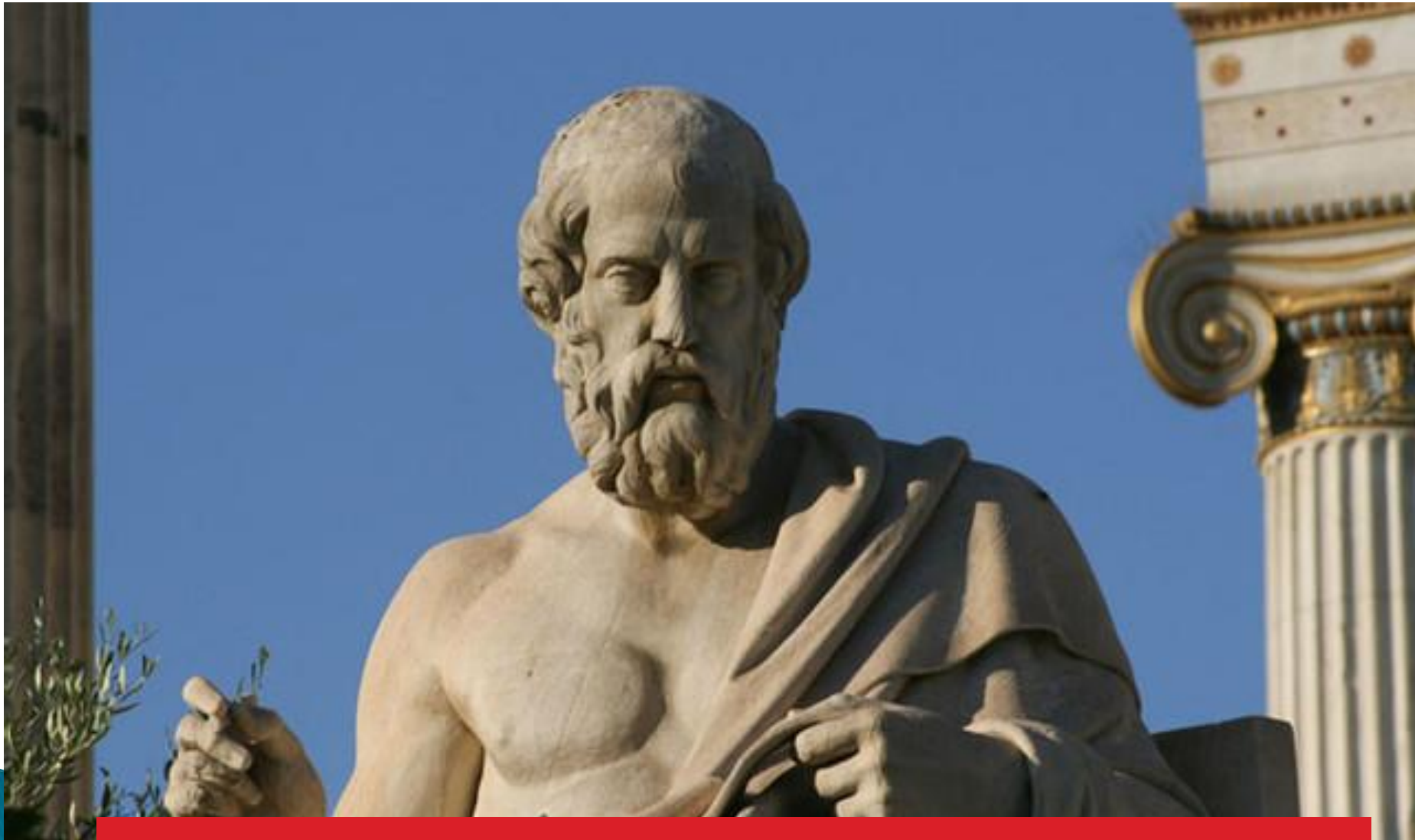
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ

- ▶ Ουσιαστική αξία ο Πλάτων δίνει στην **σε βάθος γνώση** και **όχι στην επιφανειακή και ρηχή γνώση** (*Νόμοι 819a, 811b*).
- ▶ Διατυπώνει τις βασικές αρχές της σύγχρονης παιδαγωγικής και διδακτικής: της **αυτενέργειας**, της **εποπτείας** και της **συναισθηματικής συμμετοχής στο διδασκόμενο αντικείμενο** (*Νόμοι 643b-d*).
- ▶ Μεγάλη σημασία δίνει στην **αξία του διαλόγου** & της **συζήτησης** (με τη χρήση των ερωτήσεων και των απαντήσεων), αν και ο ίδιος δίδασκε στην Ακαδημία του με τη διάλεξη / σημασία στην **ανάπτυξη του κριτικού πνεύματος**.
- ▶ Η **αποτροπή της χρήσης βίας κατά τη διδασκαλία** (επιχείρημα=Ο φόβος καλλιεργεί δουλικό φρόνημα & δεν επιτυγχάνει τη γνώση).

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ

- Η **πειθαρχία** είναι σημαντική έννοια = επιβολή της νόησης. (Πολιτεία 564a). Απαιτείται υπακοή:
  - ❑ στις υποδείξεις του δασκάλου,
  - ❑ στις ηθικές αρχές του ορθού λόγου,
  - ❑ στους νόμους και τις αποφάσεις της πολιτείας για το **γενικό συμφέρον του κοινωνικού συνόλου**).
- Η **αναγνώριση ορίων στη σχέση δασκάλου - μαθητή**, αλλά &
- η **αναπτυσσόμενη σχέση μεταξύ διδασκάλου-διδασκομένου** που περιγράφεται ως «**έρως παιδείας**».
- Η **ένταξη του παιχνιδιού στο εκπαιδευτικό του πρόγραμμα** (Νόμοι 797ab), ως μία ευχάριστη εμπειρία που βοηθάει το παιδί:
  - ❑ Να λειτουργεί με τάξη, προετοιμάζοντάς το για τη μετέπειτα ζωή του ως υπεύθυνος πολίτης.
  - ❑ Να αναπτύσσει διάφορες ψυχοσωματικές δεξιότητες & ικανότητες.
  - ❑ Να αναπτύσσει πνεύμα συνεργασίας και αλληλεγγύης (ομαδικά παιχνίδια)
  - ❑ Να υπακούει σε συγκεκριμένους και καθορισμένους κανόνες

ΑΞΙΑ / ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ

ΑΞΙΑ/ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ

- ▶ Ο ανώτερος σκοπός της παιδείας, κατά τον Πλάτωνα, είναι η **θέαση του αγαθού & η απόκτηση της γνώσης της απόλυτης αλήθειας.**

Η διαμόρφωση της ανθρώπινης ψυχής στη βάση της ενόρασης των ιδεών είναι και ο σκοπός της όλης παιδευτικής διαδικασίας.

- ▶ Μέσα από την εκπαίδευση επιχειρείται:
- ▶ Η **καλλιέργεια της ψυχής.** (Παιδεία=τροφή της ψυχής, πιο σημαντική από την τροφή για την κάλυψη καθημερινών αναγκών)
- ▶ Η **διαμόρφωση του ήθους** (η ενίσχυση των αρετών της δικαιοσύνης, δηλαδή της σοφίας, της ανδρείας και της σωφροσύνης)
- ▶ Η **ισόρροπη πνευματική και σωματική ανάπτυξη**
- ▶ **Συνολική ανάπτυξη του ατόμου**

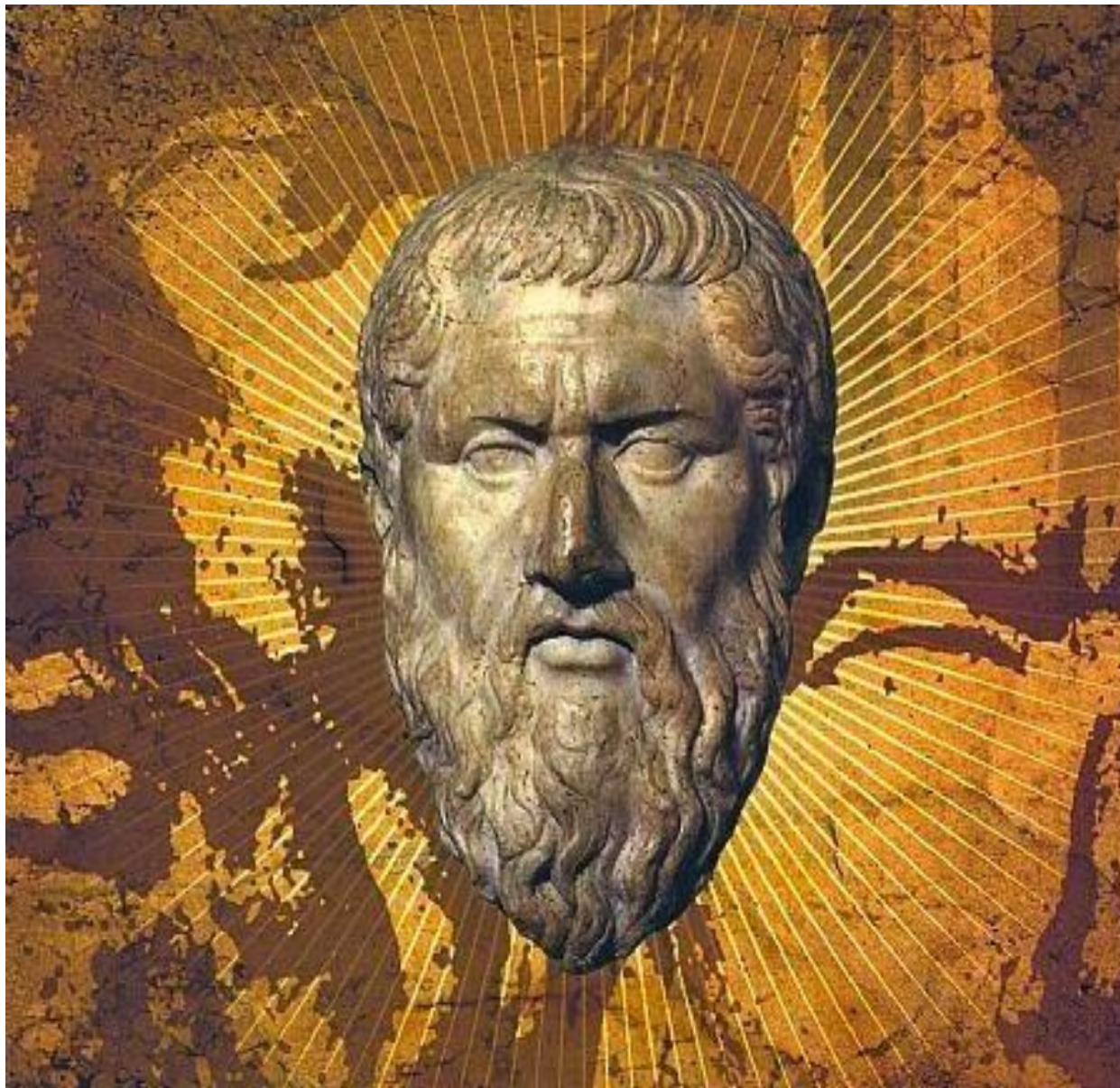
Η φιλοσοφική εκπαίδευση βρίσκεται στο υψηλότερο επίπεδο της εκπαιδευτικής πορείας – μακρά και επίπονη διαδικασία που αποσκοπεί:

- ▶ στην **ανάδειξη των φυσικών δεξιοτήτων των μαθητών**
- ▶ στη **βαθμιαία εξοικείωση με τις επιστήμες**, όπως τα μαθηματικά (στο κατώτερο επίπεδο λόγω της επαφής τους με τον αισθητό κόσμο).

→ Σύνδεση της παιδείας με τη φιλοσοφία

ΑΞΙΑ/ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ

- ▶ Η **ολόπλευρη** και **σφαιρική παιδεία**, που δεν είχε ως αποκλειστικό σκοπό την εκμάθηση γνώσεων, αλλά τη **διάπλαση ηθικών και άρτιων χαρακτήρων, με πλούσιο διανοητικό υπόβαθρο, ικανοί να αναλάβουν τη διακυβέρνηση της πολιτείας** (Τζαβέλλα, 2015). Κατά συνέπεια, η εκπαίδευση στον Πλάτωνα λειτουργεί ως μέσον επιλογής των κατάλληλων ανθρώπων για τη διακυβέρνηση της πολιτείας.
- ▶ Η **δημιουργία υπεύθυνων και συνειδητοποιημένων πολιτών**, που μέσα από την κατάλληλη και ουσιαστική εκπαίδευση θα αναδείξουν και θα ενισχύουν τις φυσικές τους ικανότητες για να τις θέσουν στη συνέχεια στην υπηρεσία του γενικότερου συμφέροντος. Δίνεται **προτεραιότητα στο κοινό καλό**, στην ευημερία του συνόλου – όχι στην ατομική.
- ▶ Η εκπαίδευση είναι το κύριο μέσο για την **καλλιέργεια της αρετής** και προβάλλεται ως βάση της επίτευξης της **«ιδανικής» πολιτειακής οργάνωσης**, που θα εξασφαλίζει την **κοινωνική δικαιοσύνη** = την αρμονία στην κοινωνία, την ευδαιμονία και ευτυχία των πολιτών. Ως εκ τούτων έχει ύψιστη σημασία στο φιλοσοφικό στοχασμό του Πλάτωνα.

► Εικόνα: http://archaia-ellada.blogspot.com/2014/09/21_15.html

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ

Οι ιδέες του Πλάτωνα άμεσα ή έμμεσα επέδρασαν, στα νεώτερα εκπαιδευτικά συστήματα και αποτελούν σταθερά πρότυπα προς μίμηση, καθώς ο απώτερος σκοπός κάθε υγιούς εκπαιδευτικού συστήματος πρέπει να είναι η δημιουργία υπεύθυνων ολοκληρωμένων πολιτών, οι οποίοι θα είναι σε θέση να συμβάλουν στην αρμονική ανάπτυξη της κοινωνίας στην οποία ανήκουν.

Τα σύγχρονα εκπαιδευτικά συστήματα εμφανίζουν ομοιότητες με αυτό που εισηγείται ο Πλάτων:

- Στο πρόγραμμα σπουδών [Διδάσκονται μαθήματα, όπως: μαθηματικά (γεωμετρία, αριθμητική), μουσική, λογοτεχνία, γυμναστική, αστρονομία].
- ▶ Στη μέθοδο διδασκαλίας, η οποία και στα δύο συστήματα στηρίζεται στην επανάληψη. Δίνεται σημασία στην αξία του καλού παραδείγματος για την επιτυχία του έργου της αγωγής & στο πρότυπο του διδασκάλου. (Νόμοι 729b c). Ο Πλάτων εντάσσει το παιχνίδι στο εκπαιδευτικό του πρόγραμμα, άποψη που υποστηρίζεται από τη σύγχρονη εναλλακτική παιδαγωγική.
- Στους στόχους, στο βαθμό που και τα δύο συστήματα επιδιώκουν την εξασφάλιση της αρμονικής συνύπαρξης των πολιτών με σεβασμό των δικαιωμάτων για την ευημερία της κοινωνικής ομάδας.
- Το εκπαιδευτικό σύστημα του Πλάτωνα προετοιμάζει τους νέους για συνεισφορά στην κοινότητα / Το σημερινό, επίσης, δίνει έμφαση στην ενεργό πολιτότητα-ένταξη στην κοινωνία & αρμονική συνύπαρξη ως μέλη ενός συνόλου - στόχος η κοινή ευημερία.

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ

- ▶ Οι βασικές **αρχές εκπαίδευσης** δεν είναι αποκλειστικά πραγματιστικές (προετοιμασία για ένα επάγγελμα), αλλά και **ιδεαλιστικές** (εστίαση στη ψυχική και σωματική ολοκλήρωση του ατόμου / καλλιέργεια αρετών που εξυπηρετούν το σκοπό ομαλής ένταξής του στην κοινωνία) στα σύγχρονα συστήματα εκπ/σης. Χωρίς να γίνεται εστίαση στην ηθική ανύψωση για την κατάκτηση του απόλυτου πλατωνικού «αγαθού» μέσω της αρετής, κάποιες πλατωνικές αρχές έχουν εφαρμογή (κατά τον Lodge).

Ο Πλάτων **παρουσιάζει 4 στάδια εκπαίδευσης** αντίστοιχα με τα δικά μας: Εκπαίδευση νηπίων, δημοτικό, γυμνάσιο-Λύκειο, ανώτατη εκπαίδευση.

Στο εκπαιδευτικό του πρόγραμμα **απορρίπτει τον παιδαγωγικό ρόλο των Τεχνών**, όπως είναι η ποίηση (*Πολιτεία 522 b*), είδη μουσικής και το θέατρο (κωμωδία/τραγωδία). Η τέχνη που μιμείται ή αναπαριστά την πραγματικότητα απέχει από την αλήθεια των Ιδεών και **εξοβελίζεται από την ιδεώδη πολιτεία**. Είναι επιζήμια για τη διαμόρφωση του ήθους των πολιτών. Διαταράσσει με τα πάθη που αφυπνίζει την αρμονία της ψυχής / απευθύνεται στο άλογο μέρος της

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ

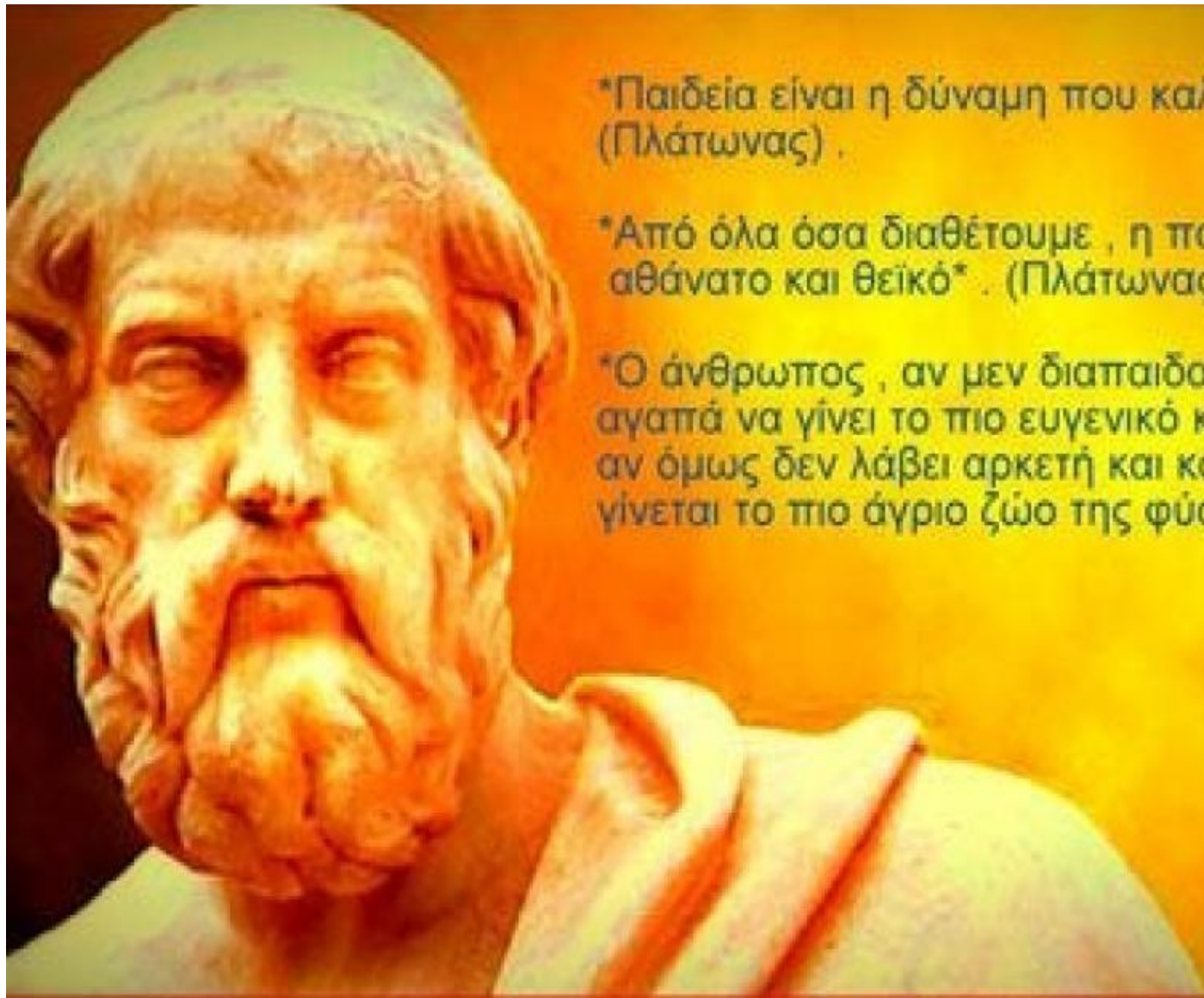
- ▶ Τα σύγχρονα εκπαιδευτικά συστήματα προτάσσουν την επιστημονική εξειδίκευση και κατάρτιση και υπηρετούν την οικονομία. Το πλατωνικό σύστημα εκπαίδευσης υπηρετεί την Ιδέα, την Αλήθεια, τον Άνθρωπο. Προσδίδει μεταφυσική διάσταση στον άνθρωπο που τον εκπαιδεύει για να αποκτήσει αρετές, ώστε να αναχθεί στο απόλυτο αγαθό. (Στις σύγχρονες κοινωνίες υπάρχουν αγαθά, όχι και ανθρωπιά / ο σύγχρονος άνθρωπος κυνηγάει την ευημερία με υλικούς όρους).
- ▶ Στην εποχή του Πλάτωνος η κοινωνία ήταν κατά βάση αγροτική και τότε ετίθεντο οι αρχές της επιστήμης. Η σύγχρονη στηρίζεται στην τεχνολογία και στην εφαρμογή της στην καθημερινότητα.
- ▶ Στον προβληματισμό του φιλοσόφου περί παιδείας **απουσιάζει η αναφορά στην αξιολόγηση των σχολικών επιδόσεων / σε βαθμολογικά συστήματα** (συγκριτικά με τη σημερινή χρήση του όρου) με τη μορφή γραπτών εξετάσεων / στείρας αποστήθισης της διδακτέας ύλης / καθοριστικού παράγοντα για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Δίνεται έμφαση στην ενδυνάμωση του χαρακτήρα των μαθητών & στη διαμόρφωση μιας ηθικά ώριμης και υγιούς αντίληψης του κόσμου (κριτήριο επιτυχούς εκπ/σης).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ / ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- ▶ Συνοψίζοντας, θα λέγαμε ότι:
- ▶ Η παιδεία, κατά τον Πλάτωνα, **αποσκοπεί στην αρμονική ανάπτυξη των φυσικών και πνευματικών δυνάμεων και ικανοτήτων του ατόμου, καθώς επίσης στην καλλιέργεια των συναίσθημάτων του και των δεσμών του προς το κοινωνικό σύνολο και την πολιτεία όπου ανήκει** (Τσώνη, 2012).
- ▶ Αυτόν το στόχο κατορθώνει το άτομο, εάν πειθαρχήσει:
  - ❑ στις επιταγές της νόησης,
  - ❑ στις ηθικές αρχές που επιβάλλονται από τον ορθό λόγο (ορθολογισμό),
  - ❑ στις υποδείξεις των δασκάλων,
  - ❑ στους νόμους και στις αποφάσεις των αρχόντων της πολιτείας.
- ▶ Η παιδεία αμβλύνει τις διαφορές μεταξύ των ανθρώπων και τους οδηγεί στη **συναίσθηση της δικαιοσύνης**, ώστε να εφαρμόζεται συνειδητά στο βίο και να αποβαίνει πηγή ευδαιμονίας για τα άτομα και τις κοινωνίες.

Παιδεία είναι η δύναμη που καλλιεργεί την ψυχή
(Πλάτωνας) .

*Από όλα όσα διαθέτουμε , η παιδεία είναι το μόνο
αθάνατο και θεικό* . (Πλάτωνας) .

*Ο άνθρωπος , αν μεν διαπαιδαγωγηθεί ορθώς ,
αγαπά να γίνει το πιο ευγενικό και ήμερο πλάσμα ,
αν όμως δεν λάβει αρκετή και κατάλληλη μόρφωση
γίνεται το πιο άγριο ζώο της φύσεως* . (Πλάτωνας)

καλλιτεχνία

▶ Ε

◦ Εικόνα: https://www.pentapostagma.gr/politismos/istoria/6075448_i-ethniki-syneidisi-opos-tin-orize-o-platonas

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ▶ Γεραρής, Η. (2014), *Παιδαγωγικές θέσεις του Πλάτωνα: Παρουσίαση και κριτική αποτίμηση*, Πρακτικά του Ελληνικού Ινστιτούτου Εφαρμοσμένης Παιδαγωγικής και Εκπαίδευσης. 7ο Πανελλήνιο Συνέδριο 10,11,12 Οκτωβρίου 2014. Ανακτήθηκε στις 12/10/2014. Διαθέσιμο στο:
http://www.elliepek.gr/documents/7o_synedrio_eisigiseis/%CE%97%CE%BB%CE%AF%CE%B1%CF%82%20%CE%93%CE%B5%CF%81%CE%B1%CF%81%CE%AE%CF%82.pdf
- ▶ (ΕΛΛ.Ι.Ε.Π.ΕΚ.), *7ο Πανελλήνιο Συνέδριο 10,11,12 Οκτωβρίου 2014*
- ▶ Γεωργούλης, Κ., Δ. (1980), *Ιστορία της Ελληνικής Φιλοσοφίας*, τόμ. Α', Αθήνα: εκδόσεις Παπαδήμα.
- ▶ Δεσποτόπουλος, Κ., Ι. (1980), *Πολιτική φιλοσοφία του Πλάτωνα*, Αθήνα: εκδ. Παπαζήση.
- ▶ Gottfried, M. (1991). Μετάφ. Φωτεινή Πρεβεδούρου, Μετάφρ. Αρχ. Κειμ. Βάσω Παπαδή, εκδ. Πλέθρον Αεκ..
- ▶ Field, G., C. (2000). *Ο Πλάτων και η εποχή του*, Μετάφραση Α. Η. Σακελλαρίου, Αθήνα: εκδ. Γρηγόρη.
- ▶ Κακατόλη, Θ., (2020), *Η παιδεία στον Πλάτωνα όπως παρουσιάζεται στην Πολιτεία και τους Νόμους*, Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Τμήμα Φιλοσοφία και Παιδαγωγικής.
- ▶ Κουντούρη, Γ., (2016), *Εκπαιδευτικές - παιδαγωγικές επισημάνσεις στην Πολιτεία του Πλάτωνος*, Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, Διεπιστημονικά & Διατμηματικό πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ηθική Φιλοσοφία», Καλαμάτα: Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου & Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- ▶ Lodge R.C., *Plato's Theory of Education London: Kegan Paul, Trench Trubner and co. 1947* 1st edition, reprinted in paperback 2010.
- ▶ Μαρκαντώνης, Ι., Σ., (1981), *Παραδόσεις Ιστορίας της Παιδείας*, Αθήνα: εκδ. Α. Μαυρομαμάτη.

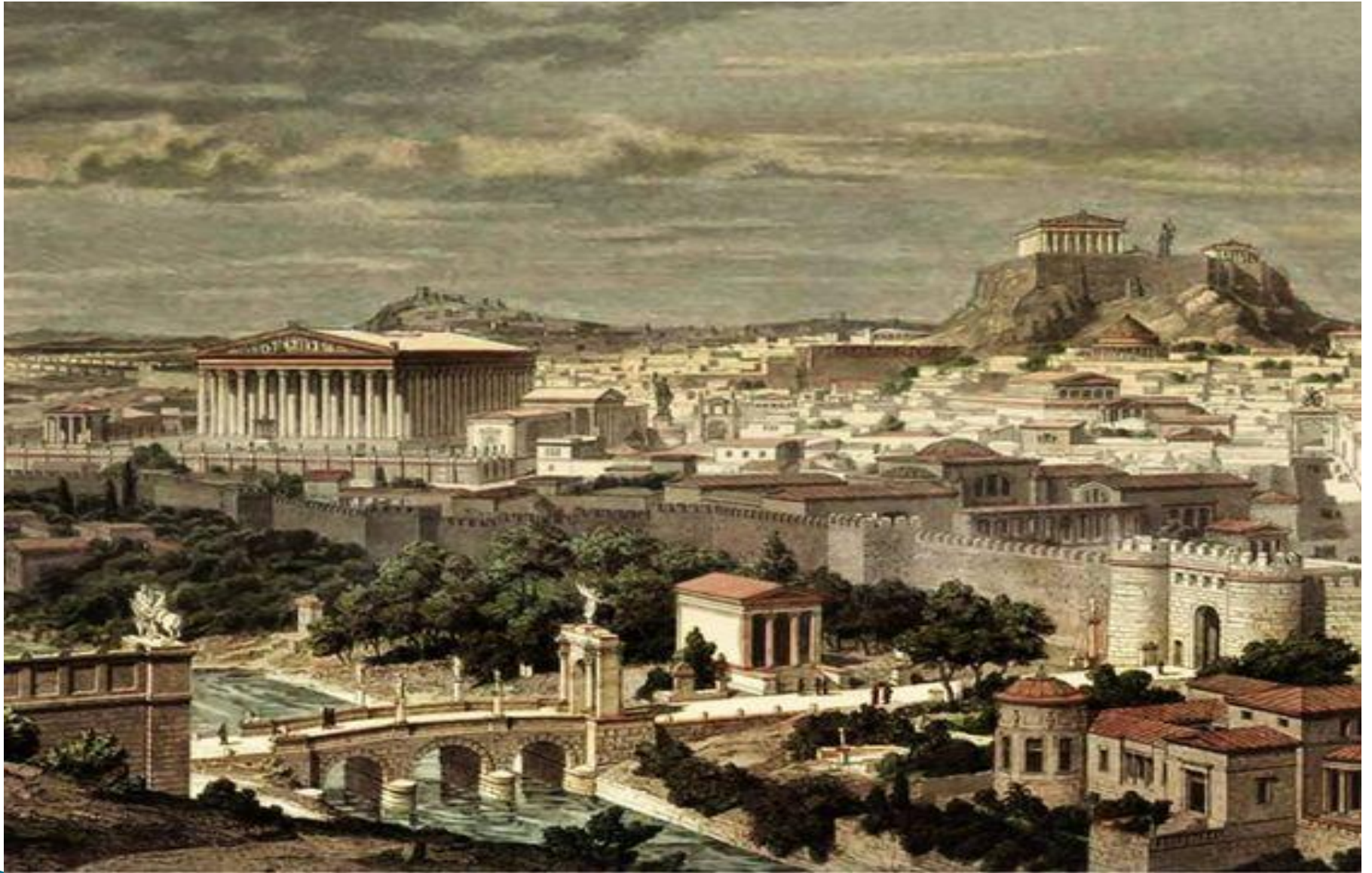
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ▶ Μέρκατας, Γ., «Η Διάθρωση της Πολιτείας του Πλάτωνα», Ανακτήθηκε από το [Newsroom schooltime.gr](https://www.schooltime.gr) στις 10 Νοεμβρίου 2017. Διαθέσιμο στο: <https://www.schooltime.gr/2017/11/10/i-diarthrosi-tis-politeias-tou-platona>
- ▶ Μιχαηλίδης-Νουάρος, Α. (1964), *Η εξαίρετος φύσις - Οι άριστοι από τους νέους - και ο Πλάτων*, Αθήνα.
- ▶ Νασιάκου, Κ., (2002). «Η παιδεία στον Πλάτωνα», στο: Αραμπατζής Γ., (επιμ.), Πλάτων: Αφιέρωμα στον Δ. Ανδριόπουλο, τ. Α', εκδ. Παπαδήμας, Αθήνα, σσ. 317-343.
- ▶ Πάλλη, Κ., Π., (1978), *Οι παιδαγωγικές αντιλήψεις του Πλάτωνα*, Πάτρα.
- ▶ Παναγιωτίδου, Γ., (1935), *Πλάτων*. Αθήνα: Εκδ. Δημητράκου Α. Ε.
- ▶ Παππά, Έ., (1997). *Ο Πλάτωνας στην εποχή μας*, Αθήνα: εκδ. του Εικοστού Πρώτου, Δεύτερη Έκδοση.
- ▶ Παύλου, Π., (2011). *Όψεις της πολιτικής σκέψης του Πλάτωνα στον Τίμαιο και στους Νόμους*, Διπλωματική Εργασία, Θεσσαλονίκη: ΑΠΘ.
- ▶ Πλάτωνος: Νόμοι (1988), τόμος α-ζ, απόδοση Βασίλη Μοσκόβη, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, σειρά: Κλασική Βιβλιοθήκη/ Αρχαίοι Έλληνες Συγγραφείς
- ▶ Πλάτωνος: Νόμοι (1988), τόμος η-ιβ, απόδοση Βασίλη Μοσκόβη, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη σειρά: Κλασική Βιβλιοθήκη/ Αρχαίοι Έλληνες Συγγραφείς
- ▶ ΠΛΑΤΩΝ Πολιτεία (χ.χ.), τόμος Α, μετάφραση Ιωαν. Γρυπάρη, Αθήνα: Ι. Ζαχαρόπουλος
- ▶ ΠΛΑΤΩΝ Πολιτεία (χ.χ.) Τόμος Β, μετάφραση Ιωαν. Γρυπάρη, Αθήνα: εκδ. Ι. Ζαχαρόπουλος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ▶ Σακελλαράκη, Κ., & Καπράνος Σ., (2015). *Η εκπαιδευτική πολιτική του Πλάτωνα στα έργα «Πολιτεία» και «Νόμοι»*. Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης, 19-21 Ιουνίου 2015, 1192-1196.
- ▶ Σακκάς, Α., (1964), *Πλάτωνας, Μία κριτική ανάλυση της κοινωνικής πολιτικής θεωρίας του*. Αθήνα: Εκδ. Gutenberg.
- ▶ Στεφάνου, Ν., (2009), *Πλατωνικές Παιδαγωγικές Απόψεις*. [Διπλωματική Εργασία]. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης: Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής
- ▶ Τζαβέλλα, Κ., Γ., (2015), *Οι εκπαιδευτικές αντιλήψεις του Πλάτωνα*, Διπλωματική εργασία, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Αθήνα: Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας.
- ▶ Τσώνη, Α., (2012), «Η έννοια της Παιδείας στον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη ως προς τη συγκρότηση ανεπτυγμένης κοινωνίας ή Πώς η πολιτεία θα συμβάλλει σε μια «ακριβεστέραν παιδείαν» των νέων με στόχο τη γνώση της αρετής και την έμπρακτη εφαρμογή της». Ανακτήθηκε την Παρασκευή, 7 Δεκεμβρίου 2012. Διαθέσιμο στο: https://thesecretrealtruth.blogspot.com/2012/12/blog-post_30.html.
- ▶ Χρόνης, Ν., (2002), «Άνθρωπος και Φύση», Πλάτων, τόμ. Β', επιμ. Γ. Αραμπατζής, Αθήνα: εκδ. Παπαδήμας, σσ. 691-710.

► Εικόνα: <https://gr.pinterest.com/pin/546694842251101665/>

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ

PLATO

- ▶ Εικόνα: <https://english-online.org.ua/materials/18798>